

Derivaatan kertausta

Kappale liikkuu suoraviivaisella radalla. Sen paikan (metreissä) ajan hetkellä x (sekunneissa) ilmoittaa funktio

$$f(x) = 5x^2 + 4x + 2$$

- Määritä funktion $f(x)$ derivaattafunktio $f'(x)$.
- Laske $f'(2\frac{1}{2})$. Mikä on tämän fysikaalinen ja graafinen tulkinta?
- Laske myös $f''(x)$ eli siis funktion $f(x)$ toinen derivaatta. Mikä tämän fysikaalinen tulkinta on?

Ratkaisu

---

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on

Ratkaisu

---

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on
 $f'(x) = 10x + 4$

Ratkaisu

---

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on

$$f'(x) = 10x + 4$$

b) $f'(2\frac{1}{2}) =$

Ratkaisu

---

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on

$$f'(x) = 10x + 4$$

b) $f'(2\frac{1}{2}) = 10 \cdot 2\frac{1}{2} + 4 = 29$

Ratkaisu

---

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on
 $f'(x) = 10x + 4$

b) $f'(2\frac{1}{2}) = 10 \cdot 2\frac{1}{2} + 4 = 29$

Derivaatta kohdassa $x = 2\frac{1}{2}$ merkitsee funktion f muutosnopeutta tässä kohdassa eli fysikaalisesti kappaleen nopeus $2\frac{1}{2}$ sekunnin kohdalla on 29 m/s.

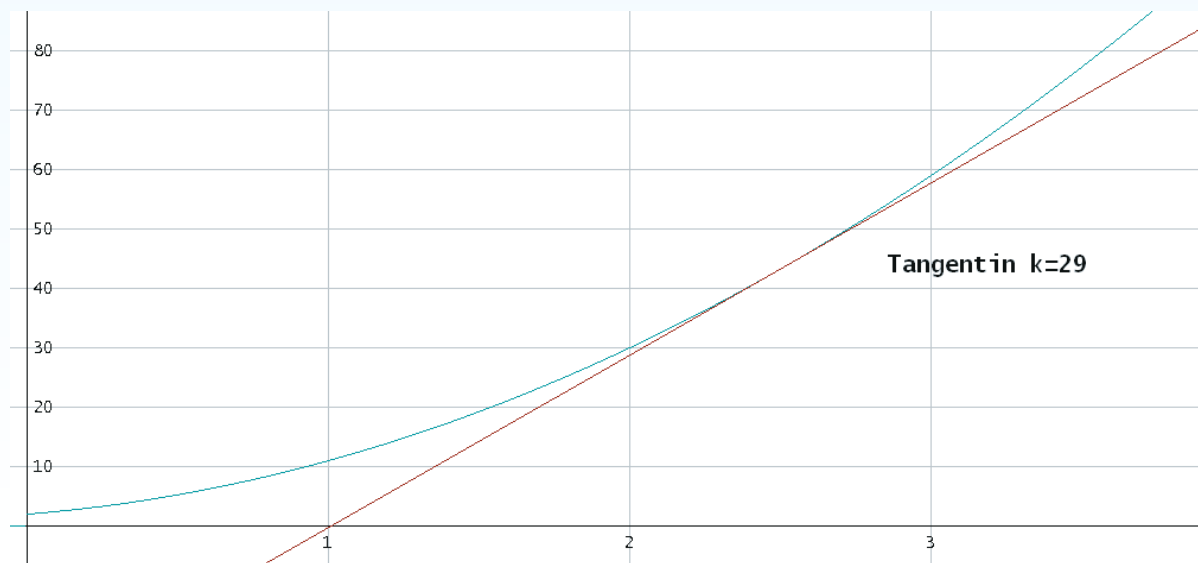
Ratkaisu

a) Funktion $f(x) = 5x^2 + 4x + 2$ derivaattafunktio on
 $f'(x) = 10x + 4$

b) $f'(2\frac{1}{2}) = 10 \cdot 2\frac{1}{2} + 4 = 29$

Derivaatta kohdassa $x = 2\frac{1}{2}$ merkitsee funktion f muutosnopeutta tässä kohdassa eli fysikaalisesti kappaleen nopeus $2\frac{1}{2}$ sekunnin kohdalla on 29 m/s.

Graafisesti derivaatta kohdassa $x = 2\frac{1}{2}$ on funktion $f(x)$ kuvaajan kohtaan $x = 2\frac{1}{2}$ piirretyn tangentin kulmakerroin

Ratkaisu jatkuu

---

c) Koska $f'(x) = 10x + 4$, niin

Ratkaisu jatkuu

---

c) Koska $f'(x) = 10x + 4$, niin $f''(x) = 10$.

Ratkaisu jatkuu

---

c) Koska $f'(x) = 10x + 4$, niin $f''(x) = 10$.

Täten toinen derivaatta on x :n arvosta riippumatta vakio. Se ilmoittaa, että kappaleen nopeus muuttuu tasaisesti eli kappaleella on vakiokiihtyvyys $10 \frac{m}{s^2}$.

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) =$$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x)$$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x)$$

Tulon derivointisääntö: $D(fg) = fDg + gDf$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x) = x \cos x + 1 \cdot \sin x$$

Tulon derivointisääntö: $D(fg) = fDg + gDf$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x) = x \cos x + 1 \cdot \sin x$$

Tulon derivointisääntö: $D(fg) = fDg + gDf$

$$D\left(\frac{2x^3}{x^2+1}\right)$$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2 \ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x) = x \cos x + 1 \cdot \sin x$$

Tulon derivointisääntö: $D(fg) = fDg + gDf$

$$D\left(\frac{2x^3}{x^2+1}\right)$$

Osamäärän derivointisääntö: $D\left(\frac{f}{g}\right) = \frac{gDf - fDg}{g^2}$

Derivointiharjoituksia

$$D(\cos x + 2\ln x + 3e^x) = -\sin x + 2 \cdot \frac{1}{x} + 3e^x$$

$$D(x \cdot \sin x) = x \cos x + 1 \cdot \sin x$$

Tulon derivointisääntö: $D(fg) = fDg + gDf$

$$D\left(\frac{2x^3}{x^2+1}\right) = \frac{(x^2+1) \cdot 6x^2 - 2x^3 \cdot 2x}{(x^2+1)^2}$$

Osamäärän derivointisääntö: $D\left(\frac{f}{g}\right) = \frac{gDf - fDg}{g^2}$

Derivointiharjoituksia

$$D \left(\sqrt{x^2 + 1} \right)$$

Derivointiharjoituksia

$$D \left(\sqrt{x^2 + 1} \right) = D \left(x^2 + 1 \right)^{\frac{1}{2}}$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}}$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) =$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) = \frac{1}{x^4+2} \cdot 4x^3$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) = \frac{1}{x^4+2} \cdot 4x^3$$

$$De^{2x} =$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) = \frac{1}{x^4+2} \cdot 4x^3$$

$$De^{2x} = e^{2x} \cdot 2$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) = \frac{1}{x^4+2} \cdot 4x^3$$

$$De^{2x} = e^{2x} \cdot 2$$

$$D\sin 5x =$$

Derivointiharjoituksia

$$D\left(\sqrt{x^2+1}\right) = D\left(x^2+1\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{2}\left(x^2+1\right)^{-\frac{1}{2}} \cdot 2x$$

Yhdistetyn funktion derivointisääntö: $Dg(f(x)) = g'(f(x))f'(x)$

$$D\ln(x^4+2) = \frac{1}{x^4+2} \cdot 4x^3$$

$$De^{2x} = e^{2x} \cdot 2$$

$$D\sin 5x = 5\cos 5x$$